6 km - 2 uur
Maasuiterwaarden

Natuurmonumenten

Wandelroute Groenendijk-Haren *DICHT TOT 2027*

Maak een fraaie wandeling door een rustig gebied door graslanden en langs sloten en door het dorpje Haren (gemeente Oss).

Maak een mooie wandelroute door een rustig gebied, van de uiterwaard tot Groenendijk en het kleine dorpje Haren.

Waar kun je starten

Gasterij 't Huis

Lietingstraat 60, 5368 AC
Haren (Oss) (NB)

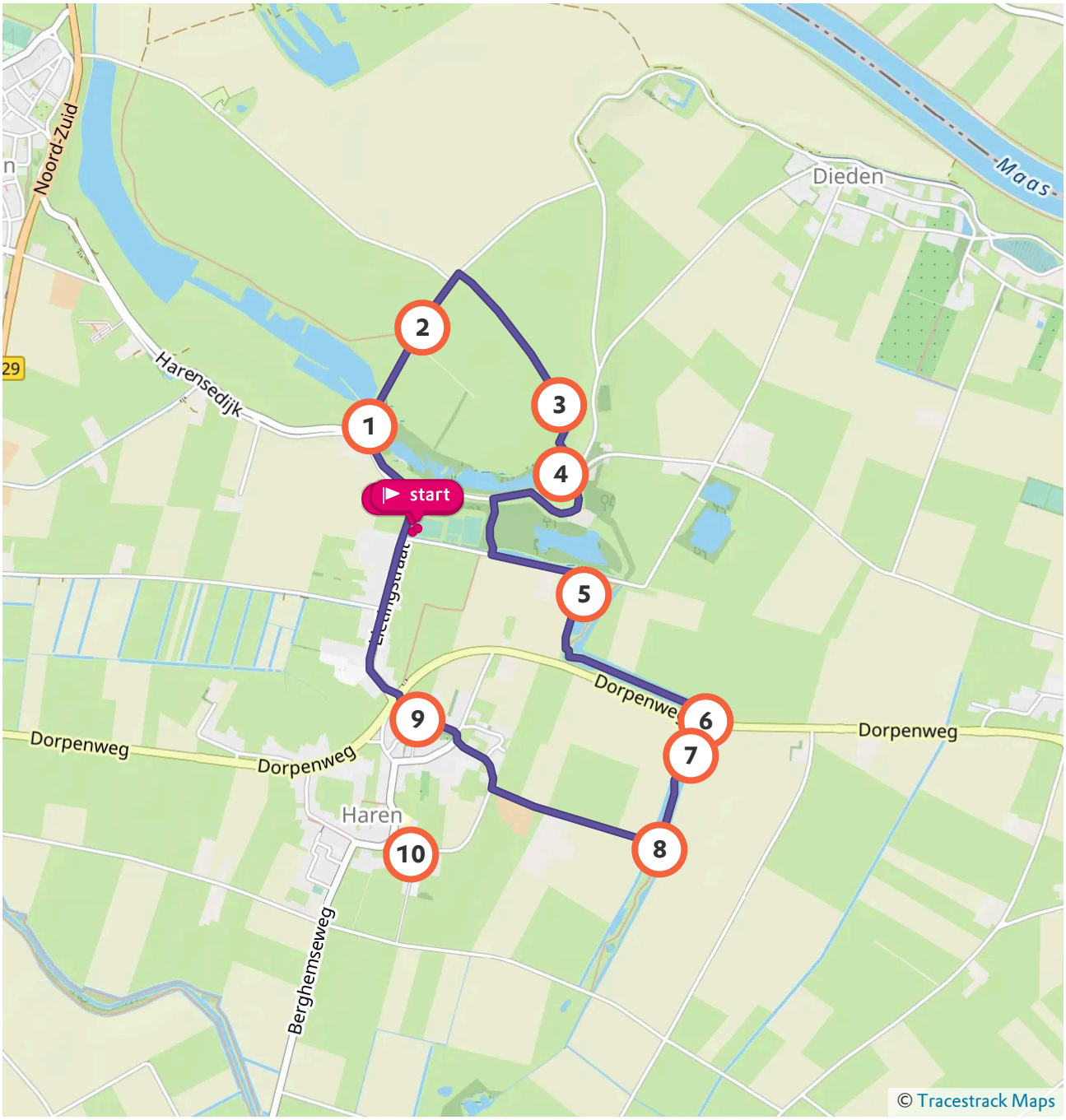
Noord-Zuid
Harensedijk
29
Dieden
Maas
start
1
2
3
4
5
6
7
8
9
10
Dorpenweg
Dorpenweg
Dorpenweg
Haren
Berghemseweg
© Tracestrack Maps

1. Diedensche Uiterdijk

Je wandelt nu in de uiterwaarden van de rivier de Maas. Hier bevindt zich nog een fraai restant van een meander van het tracé van de oude Maas.De rivier is in 20e eeuw door de mens op veel plekken rechtgetrokken voor een betere waterafvoer en voor de scheepvaart. Daarbij zijn de oevers met basaltblokken verstevigd. Achteraf weten we nu dat oevers met basaltblokken funest voor de natuur zijn.

Gelukkig maakt Rijkswaterstaat weer steeds meer stukken vrij van stenen en ontstaan er zo natuurvriendelijke oevers met steile wanden voor bijvoorbeeld de oeverzwaluw.De oude maasbedding waar je nu staat, en die nog steeds watervoerend is, ligt sinds de 17e eeuw langs de hoofdbedding. Het bijzondere van dit gebied is dat deze meander op geheel natuurlijke afgesneden is.

2. Torens in het landschap

Wanneer je op dit pad de horizon afspeurt, zie je een aantal kerken. Links de torenspits van Megen, een prachtig oud dorps aandoend, stadje aan de Maas. Kijk je schuin links in de verte, dan steek je met je blik de Maas en tevens de provinciegrens over en zie je onder de bomen door de kerktoren van het Gelderse Appeltern. Bekend om 'de tuinen van'. Rechts van je, en bijna de gehele wandeling zichtbaar, torent de omroepzendmast met zijn 135 meter fier boven het landschap uit.

3. Putter

Langs de kruidenrijke graslanden en sloten komen allerlei vogels voor. Op de distels die je hier ziet groeien, komen puttertjes af. Deze vogels worden niet voor niets ook wel distelvinken genoemd! In de takken kun je deze zangvogels soms zien zitten; de mannetjes vallen op door hun prachtige rode kop. Deze vogeltjes werden vroeger gevangen en in speciale putterkooitjes gehouden. Om aan voer te komen moest de putter een klein wagentje naar zich toe trekken. En om te kunnen drinken moest het vogeltje een vingerhoedje omhoog trekken, vandaar de naam (water)putter!

4. Reigers

Je kijkt nu uit over een plas, die vroeger onderdeel uitmaakte van de Maas. Je kunt hier veel blauwe reigers zien en de aalscholver vist graag op deze plas. Er komt hier ook regelmatig een andere zeldzamere reigerachtige voor: de roerdomp. Deze valt veel minder op en verstopt zich goed in het riet. Je zult hem eerder horen dan zien. Hij maakt een goed herkenbaar 'hoempend' geluid, als van een misthoorn van een schip of de klank van een tuba.

5. Vogelrijk

Luister aandachtig en kijk goed om je heen. De komende kilometer kun je zomaar verschillende vogels waarnemen. Verschillende eendensoorten op het water, de kleine karekiet in het riet en fazanten in het grasland. Er groeit hier ook pitrus. De lont, de kaarsenpit, dankt zijn naam aan deze grasachtige plant. Je kunt de stengel open pulken. Met wat fijn handwerk krijg je de witte kern, de lont, uit de plant. Die gebruikte men als kaarsen- of lampenpit!

6. Kunst bij de oversteek

Let goed op bij het oversteken van de provinciale weg, er kan hard gereden worden. Waar je ook op moet letten, ze zijn niet te missen, zijn de grote bruine kunstwerken aan beide zijden van de weg. De koe en vogel aan de ene zijde en de dansende mensen aan de overkant vormen samen 'de eenwording'.

Het beeld was bedoeld om de grens Oss-Ravenstein - een eeuwenoude historische scheidslijn- te markeren en was tegelijk een bekroning van de verbetering die de Dorpenweg in 2002 heeft ondergaan. Toen het beeld gerealiseerd was, was de gemeente Ravenstein inmiddels door Oss geannexeerd (per 1 januari 2003). Eenwording slaat op dit samengaan.

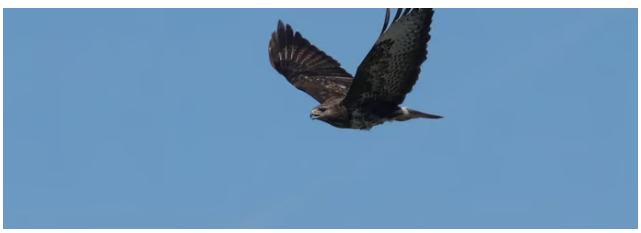

7. De Groenendijk

Het gebied Groenendijk lag in het verleden in het stroomgebied van de Beersche Maas. Dit was een 'kunstmatige rivier' die bij hoge rivierwaterstanden water via het achterland afvoerde. Zo konden ernstige overstromingen worden voorkomen. De Beersche Maas wordt voor het eerst vermeld in 1549 en dankt haar naam aan de plaats Beers. Bij deze plaats was de Maas niet bedijkt. Bij hoge waterstanden stroomde een deel van het rivierwater via deze overlaat het achterland in. Omdat het achterland als het ware een hellend vlak vormde, stroomde het water richting 's-Hertogenbosch. Daar waren ook diverse overlaten aanwezig zodat het water daar weer de Maas in kon stromen of vanaf daar via het achterland naar zee werd geleid. Om te voorkomen dat het water met te hoge stroomsnelheid richting 's-Hertogenbosch zou stromen, was het tracé van de Beersche Overlaet in stukken verdeeld door middel van dwarsdijken. De Groenendijk was in het verleden zo'n dwarsdijk, op de grens tussen het land van de Heren van Ravenstein en het Graafschap Megen.

Onderlinge conflicten over het onderhoud en het waterstaatkundig beheer kwamen vaak voor. De bewoners van het Graafschap Megen hadden alle belang bij het dichthouden van de Groenendijk, waardoor de bewoners van de Heerlijkheid Ravenstein te maken kregen met wateroverlast. Hierop staken de bewoners van de Heerlijkheid Ravenstein de dijk dan nogal eens door, waardoor bewoners van het Graafschap Megen weer kampten met wateroverlast. Meer dan eens leidden deze situaties tot steek- en schietpartijen tussen inwoners van Haren en van Deursen-Dennenburg. Op een aantal plaatsen zijn poelen aanwezig die herinneren aan doorbraken van de Groenendijk uit die tijd.

8. 2 km extra

Wil je de wandeling uitbreiden? Loop dan nog een stuk rechtdoor en ga bij de asfaltweg (Brebistraat) rechtsaf. Op tweederde van deze weg loop je achter het kloosteringang langs en dan weer rechts op de Berghemseweg, nog een keer rechts op de Groenstraat en je komt weer op de route uit.

9. Harense historie

Het dorpje Haren, gemeente Oss, dankt zijn naam aan zijn ligging. De naam Haren bevat het toponiem Haar, dat hoge landrug betekent. De kern ligt dan ook op een zandopduiking in het Maasdal.De oudste geschriften waarin Haren vernoemd wordt, zijn van eind 12e eeuw. Het dorpje heeft sinds die tijd eeuwenlang deel uitgemaakt van het graafschap Megen. Daarna werd het van Frankrijk dat het in 1800 verkocht aan de Bataafse Republiek. Het gevolg van dit alles was dat ook Haren buiten de Republiek der Nederlanden bleef, zodat kloosters en katholieke kerken daar konden blijven voortbestaan. Haren lag in een 'vrije heerlijkheid'.Een heel ander 'historisch hoogtepunt' van dit kleine dorpje met minder dan 800 inwoners: de Harense Smid. Een (nu overgenomen) elektronicawinkel die je op veel plekken in Nederland vond.

10. Kerk en klooster

Naast de katholieke Sint-Lambertuskerk, kun je achter het hekwerk het oude klooster Bethlehem zien liggen. Nu is het een evenementenlocatie, maar het diende eeuwenlang de Zusters Fransiscanessen Penitenten. We gaan terug naar beginjaren 1500! De dochters van het echtpaar Talhout zijn begijnen in 's-Hertogenbosch, als de wens van de ouders uitkomt. De bisschop van Luik verleende toestemming om in Haren (horend bij graafschap Megen) een klooster te stichten. De Hofstat werd verbouwd en in 1506 als klooster ingericht, de zusters noemden het Huis van Bethlehem. In 1520 werd de kapel gebouwd.In de eeuwen erna volgde een bevlogen tijd. Tijdens de 80-jarige oorlog (1568-1648) vluchtten de nonnen voor de Spanjaarden. Pas na 60 jaar keerden ze weer terug. Eind 18e eeuw moesten de zusters de Franse bezetters verzorgen. Dit werd nog erger, toen ze in 1812 het klooster moesten verlaten. Napoleon was aan de macht en hij wilde de kloosters uit laten sterven. Nadat de rol van Napoleon was uitgespeeld, keerden de zusters wederom terug. Niet veel later, in 1845, werd het klooster zelfs nog omgebouwd tot pauselijk slot! En vanaf 1898 vonden er nog enkele verbouwingen plaats. In 1965 verliet de laatste zuster het klooster. Sindsdien is het klooster een meubelpaleis geweest en nu is het al een aantal jaren een populaire trouw- en evenementenlocatie.(Bron: BHIC, Brabants Historisch Informatie Centrum)

Natuurmonumenten app

Download nu de nieuwe Natuurmonumenten app. Met deze app navigeer je makkelijk op al onze routes. Ben je lid? Koppel je lidmaatschap in de app en je hebt je ledenpas altijd bij de hand

Meer info

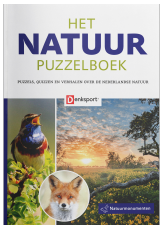

Nieuw: Het Natuur Puzzelboek

Het Natuur Puzzelboek: een boek van 160 pagina's vol puzzels, verhalen en weetjes over de natuur in Nederland. Leuk om zelf mee aan de slag te gaan of om cadeau te geven. Je bestelt 'm op

nm.nl/puzzelboek